

3. Попова Л. М., Попова С.М., Успенко В.І. Казначейська справа: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2011. 164 с.

4. Єдиний рахунок для податків та ЄСВ: підписано та опубліковано закон зі змінами до ПКУ!. *Дебет-Кредит*. 2019. URL: <https://news.dtkr.ua/taxation/common/58605> (дата звернення: 04.05.2020).

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

**Дутова Н.В., к.е.н., доцент,
Серженік Я.С., здобувач вищої освіти СО «Магістр»,
Донецький національний університет імені Василя Стуса**

Сучасний стан української податкової системи відповідає класичній європейській моделі функціонування податку на прибуток підприємств. Даний податок відіграє провідну роль при оподаткуванні господарюючих суб'єктів, оскільки є фактичним джерелом наповнення бюджету. Винятковість податку на прибуток полягає й у тому, що механізм його справляння дозволяє забезпечувати практичне поєднання фіскальної та регулюючої функцій податків і стимулювати поживлення інвестиційної та інноваційної діяльності та розвиток конкурентних відносин. Проте, водночас з цим, існують дискусії на рахунок традиційного податку на прибуток підприємств. Держава нарікає на масове ухилення від сплати податку через «тіньовий» бізнес та його «мінімізацію» усіма можливими способами, що призводить до незадовільних надходжень в бюджет. У свою чергу, бізнес функціонує в умовах складності адміністрування податку на прибуток, тиску фіскальної служби та перенесення податкового навантаження на невелику кількість добросовісних платників податку.

Тому дослідників економічного спрямування все більше цікавлять дискусійні питання, пов'язані з реформуванням системи оподаткування в частині податку на прибуток та можливості заміни традиційного податку на прибуток на податок на виведений капітал.

Податок на прибуток підприємств – це прямий податок, сплачуваний підприємствами з прибутку, одержаного від реалізації продукції (робіт, послуг), основних фондів,

нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів та матеріальних цінностей, а також із прибутку від орендних операцій, роялті та від позареалізаційних операцій.

Розрахунок суми податку на прибуток, на яку виникає зобов'язання перед бюджетом, здійснюється за правилами податкового законодавства. У той же час бухгалтерський облік повинен мати інформацію про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності незалежно від правил та вимог податкового законодавства, а сучасні трансформації механізму справляння податку на прибуток потребують нового підходу до аналізу порядку його нарахування й сплати.

Необхідно відмітити, що оподатковуваний прибуток, який відображається в податковій декларації, і прибуток у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), як правило не збігаються, оскільки існують відмінності між податковим та обліковим прибутком (збитком) в бухгалтерському обліку, на що впливають коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(с)БО та МСФЗ на відповідні різниці, визначені ПКУ [1].

Використовуючи іноземний досвід розвинутих країн доцільно розглянути підхід до вирішення вищезгаданих проблем шляхом трансформації означеного податку з мінімальними втратами для бізнесу і держави. Розв'язання проблеми зниження фіскальної ефективності податку на прибуток підприємств може суттєво вплинути на економіку країни та прискорить розвиток підприємницького сектору економіки.

На міжнародному рівні, за пропозицією Організації економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)) запропоновано план дій з протидії, розмиванню бази оподаткування та переміщення прибутку, основною метою якого є обмеження практики заниження податкових зобов'язань. В рамках запропонованого підходу визнається необхідність більш тісного міжнародно-правового співробітництва з адміністративних питань у сфері оподаткування, таким чином застосування даного податку узгоджується на міждержавному рівні.

У багатьох країнах виділяється податок на прибуток окремо для юридичних осіб і окремо для фізичних осіб, ставки оподаткування мають тенденції до їх зниження, вони можуть бути базовими, стандартними та прогресивними, тобто для різного виду підприємництва є індивідуальний підхід.

Порівняно із іншими державами, ставка податку на прибуток підприємств в Україні є досить низькою, проте не виступає гарантією поживлення бізнес-середовища. Для ефективної дії податку на прибуток підприємств, позитивного економічного, фіскального впливу, збільшення надходжень до бюджету німецькі фахівці пропонують впровадити систему податку на виведений капітал, що передбачає зміну бази оподаткування на транзакції, що включають виплату дивідендів та інші форми «виведення капіталу» з податкової системи, поняття прибутку змінюється з визначення прибутку згідно фінансової звітності на визначення фактичних фінансових потоків.. Відповідно до неофіційного проекту закону про податок на виведений капітал такі транзакції буде оподатковано за ставками 15% для дивідендів та 20% для інших форм виведення капіталу, як-то завищення трансфертних цін або індексація процентних ставок за кредитами від пов'язаних осіб, що часто є ефективними формами ухилення від сплати податку. Ця система суттєво відрізняється від чинної системи податку на прибуток підприємств, оскільки база оподаткування складається з транзакцій з неплатниками податку на виведений капітал, та не використовує більш комплексну базу оподаткування, яку розраховують на основі фінансової звітності [2].

Разом з тим, фіскальний вплив запровадження податку на виведений капітал, найвірогідніше, буде негативним в короткостроковому періоді через відкладання часу сплати податку, що вимагає розробки комплексної стратегії щодо фінансування даних змін. Однак в довгостроковому періоді система запровадження податку на виведений капітал може генерувати такі ж бюджетні доходи, як і податок на прибуток підприємств, а через менші видатки на дотримання законодавства сприятиме суттєвому зниженню адміністративного навантаження як для компаній, так і для податкових органів [3].

Отже, зміна бази оподаткування при переході на податок на виведений капітал з визначення прибутку згідно фінансової

звітності на визначення фактичних фінансових потоків дозволить спростити бухгалтерські розрахунки на основі складних оцінок вартості активів та сум амортизації до вимірювання фактичних потоків грошей.

Література.

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. Дата оновлення: 02.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BE%D0%BA> (дата звернення 12.05.2020).

2. Савченко А.М., Гудим І.А. Порівняльний аналіз податку на прибуток та податку на виведений капітал: сучасні реалії та перспективи. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2018/13.pdf (дата звернення 10.05.2020).

3. Заха Д., Оттен Т., Бетлій О., Джуччі Р. Податок на прибуток підприємств чи податок на виведений капітал: аналіз та рекомендації. URL: https://www.beratergruppe-ukraine.de/wordpress/wp-content/uploads/2017/04/PS_01_2017_ukr.pdf. (дата звернення 11.05.2020).

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Ендрес В.С., здобувач вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет*

Пандемія коронавірусної хвороби COVID-19 у 2020 році стала масштабним викликом не лише для медичних систем країн, що зіткнулись з епідемією, а й для більшості галузей економіки. Наслідки введених карантинів доведеться долати підприємствам по всьому світі, незалежно від розмірів бізнесу. Більшість суб'єктів господарювання зіткнулись зі значним скороченням платоспроможного попиту на свої товари та послуги і, як наслідок, зменшенням прибутку. Для подолання наслідків пандемії більшість країн світу застосовують різноманітні інструменти підтримки економіки, в тому числі і податкові. В

* Науковий керівник – Ксьонжик І.В., д.е.н., професор